

Ruben Smit

*“Deze film wordt
confronterend voor
mensen”*

Natuurfotograaf en ecooloog. Schrijver, columnist. Maar ook televisiepresentator. De veelzijdigheid van Ruben Smit laat zich moeilijk in één woord vangen. Alhoewel: “Eigenlijk ben ik steeds meer een verhalenverteller geworden.” En dat verhalen vertellen krijgt nu een nieuwe dimensie. Smit werkt mee aan de eerste grote Nederlandse natuurfilm die op het witte doek gaat verschijnen, een film over de Oostvaardersplassen.

— Lotty Nijhuis (redactie)

> AL ZIJN HELE LEVEN heeft Ruben Smit hart voor alles wat buiten gebeurt. Zijn achtergrond ligt in de natuurwetenschap, de ecologie om precies te zijn. Smit studeerde aan de Wageningen Universiteit, promoveerde en werd universitair docent. Ondertussen vormde fotografie al vanaf zijn vijftiende een belangrijk onderdeel van zijn leven. Een passie die in Wageningen nog verder aanwakkerde. Smit gebruikte zijn foto's tijdens zijn colleges en merkte al snel dat ze een toegevoegde waarde hadden. Toen hij in 2003 nog maar weinig toekomst zag aan de universiteit, begon hij in 2003 voor zichzelf. Hij werd specialist in wat hij noemt fotografie en ecologie. Inmiddels is daar ook bewegend beeld bij gekomen.

Onderscheidend

Het vertellen van een verhaal loopt als een rode draad door zijn carrière, een drive die door de jaren heen alleen maar groter is geworden. Smit: “Ik probeer steeds vaker te streven naar foto's die esthetisch heel mooi zijn, maar ook echt ergens over gaan. Die ergens toe dienen. Ik maak bijna nooit meer foto's die alleen maar mooi zijn, maar ben steeds meer gericht met projecten bezig.” Misschien is dat wel waarin Smit zich weet te onderscheiden van vele andere natuurfotografen die er in ons land zijn. Want hoewel affiniteit hebben met het werkveld en het maken van kwalitatief goede foto's belangrijke voorwaarden zijn om als fotograaf professioneel aan de bak te komen, is dat alleen volgens Smit niet voldoende. “Ik merkte dat er steeds meer mensen zijn die wel mooie plaatjes maken, maar eigenlijk heel weinig verstand hebben van wat er te zien is. Dat laatste is wel belangrijk.” Zijn wetenschappelijke achtergrond komt daarbij goed van pas. Niet zozeer door de kennis die het hem heeft

*“Ik hoop dat dit een
aanjager is voor
een groter respect
voor natuur”*

opgeleverd, maar vooral door de affiniteit met de wetenschapsweld en het hebben van een netwerk. Daardoor neemt de wetenschappelijke wereld zijn werk ook serieus.

Epicentrum

Hoewel zijn banden met de wetenschapsweld nauw zijn, richt Smit zijn werk op de gewone man in de straat. Want er bestaat een enorme lacune tussen de kennis in de wetenschap en daarbuiten. En daarbij is vooral het inspireren voor Smit belangrijk. “Er gaat op dit moment ongelofelijk veel mis. Het gaat me aan het hart dat er zo veel mensen zijn die op dit moment niet door hebben wat er speelt en waarom men in natuurbeheer bepaalde dingen doet.” En dat is wat Smit drijft. Niet alleen vanuit zijn achtergrond als wetenschapper, maar ook als mens die vindt dat de waarde van natuur en

“Het is zoals ik denk dat dieren naar ons kijken”

daarin. En daarbij is de mens niet te zien als figuur of karakter. “Het is een soort wezen dat overal en altijd aanwezig is, dat je voelt, maar niet of nauwelijks ziet. Het is een beetje zoals ik denk dat dieren ernaar kijken.” Het moet een bijzondere productie worden dus. Maar Smit benadrukt dat het in geen geval de bedoeling is met grote internationale natuurfilms te wedijveren. “De BBC maakt waanzinnige films. Wat zij daar doen is kennis en kunde opgebouwd in de afgelopen halve eeuw. Wij beginnen daarin net, maar hopen dat we met een andere benadering een heel ander soort natuurfilm kunnen maken. Eén die misschien wel wat confronterender is voor mensen, minder veilig.”

landschap in Nederland veel meer respect en aandacht verdient.

De Oostvaardersplassen neemt hierin voor hem een speciale plaats in. Het is niet alleen een mooi natuurgebied, maar vooral een bijzonder podium. “De Oostvaardersplassen is een soort epicentrum van de verandering van de attitude van mensen ten aanzien van natuur. Daarin blijkt opeens hoever wij in het westen afgeleden zijn in hoe wij naar natuur kijken. Hoe wij natuurbeheer zien, wat wij belangrijk vinden in ons leven en alle rare contrasten die daarbij horen. We vinden het verschrikkelijk dat beesten doodgaan, maar tegelijkertijd gaan we voor de kiloknallers in de supermarkt.”

Beeld doet meer dan woorden

De bijzondere affiniteit van Smit met het natuurgebied resulteerde vorig jaar in een boek, ‘Oostvaardersplassen; voorbij de horizon van het vertrouwde’. Daarop werd hij benaderd door filmproducent Ton Okkerse, van EMS FILMS, die al langer rondliep met het idee van een grote bioscoopproductie over de Oostvaardersplassen. Door Smits boek vonden de

twee elkaar en zetten ze samen de productie op touw. In de film zullen we het natuurgebied een jaarrond zien functioneren als ecosysteem. Waarom dieren samenleven, hoe dat samenleven gaat en waarom die interacties zo belangrijk zijn. “Als ik dat zo zeg dan denk ik dat meer dan de helft van de mensen al afhaakt. Die snappen dat niet, en dat is precies het probleem.” Een probleem dat niet op te lossen is door erover te praten, meent Smit, maar door het te laten zien.

Vernieuwend perspectief

Smit heeft de rol van regisseur en eerste cameraman, maar voelt zich bovenal ambassadeur. Zijn streven is een andere natuurfilm te maken dan gebruikelijk. “Ik probeer een film te maken met een inside out-benadering. Dus niet door, zoals zo vaak het geval, van buiten naar binnen te kijken. Die natuurfilms bevatten fantastische beelden, maar ze laten alleen maar zien hoe wij mensen het ervaren. Smit wil juist graag laten zien hoe dieren naar elkaar, maar óók naar mensen kijken. Gefilmd vanuit het perspectief van de dieren, waarbij we ook een beter idee krijgen van de rol en de houding van de mens

Film voor meer respect

Of de film aanslaat bij het grote publiek weten we pas in 2014. Maar voor Smit is het in ieder geval een unieke gebeurtenis. “Dit is een productie waar je alleen maar van kunt dromen om er aan te werken. Tegelijkertijd is het natuurlijk ook heel spannend, want er moet wel iets heel bijzonders geproduceerd worden.” Waar hoopt Smit op? “Ik hoop natuurlijk dat Nederland massaal naar de bioscoop gaat. En dat er dan misschien door de film een verandering komt in de houding van mensen naar de natuur in Nederland. Zodat deze film een soort aanjager wordt van een hele nieuwe visie en een groter respect voor natuur in Nederland, en ook het belang daarvan wordt ingezien. Dat is waarom deze film zo bijzonder kan worden.”

Zie voor meer informatie www.oostvaardersplassendefilm.nl en www.oostvaardersplasseninbeeld.nl (een videoblog van Ruben Smit over de Oostvaardersplassen).<

redactie@vakbladnbl.nl